

עת"א 45287/03/17 - חמיס עמאש, נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 45287-03-17 עמאש נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון

בפני	כבוד השופט יוסף בן-חמו
העותר	חמיס עמאש,
נגד	
המשיב	הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון

החלטה

בפני עתירת אסיר נגד ההחלטה המנהלית של הקצין שהוסמך על ידי הנציב מיום 28/2/17, לפיה הופסקו עבודות השירות של האסיר בהתאם להוראות סעיף 51ט(א) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

נימוקי העתירה

- העותר נאלץ להיעדר חלקית מעבודות השירות עקב בעיות רפואיות.
- העותר זומן לשימוע ליום 15/2/17, מועד בו היה בחופשת מחלה עד ליום 25/2/17 וביקש להגיע לשימוע נוסף, אך סורב.
- העותר פנה, באמצעות בא כוחו, ביום 14/3/17 שהודיע על בקשתו לקבוע מועד חדש לשימוע, אך בתגובה נמסר לו כי כבר ביום 28/2/17 הוחלט על הפסקה מנהלית והדרך היחידה העומדת בפני העותר היא הגשת עתירה מנהלית.

לעתירה צורף אישור רפואי בכתב יד מיום 15/2/17 בו נרשם: "מנוחה מתאריך 15/2/17 עד 25/2/17".

כתב התשובה

- על העותר נגזר עונש מאסר בדרך של עבודות שירות לתקופה של 3 חודשים, החל מיום 9/11/16. יתרת ימי המאסר שטרם ריצה, נכון ליום 5/3/17, הינה 87 ימים.
- על פי גזר הדין היה על העותר להתייצב בפני הממונה ביום 9/11/16. העותר התחיל בביצוע עבודות השירות באיחור, ביום 13/11/16.

- מאז התייצב העותר, הוא ביצע 3 ימי עבודה בלבד, מאז לא שב לעבודה.
- ביום 4/1/17 נערכה לעותר שיחת ברור, הוא הוזהר ושובץ לעבודה במקום אחר - במשטרת זכרון יעקב. כמו כן, נמסרה לו הזמנה לשימוע שנקבע ליום 15/2/17.
- העותר לא התייצב במשטרת זכרון, ניתק מגע, לא ענה לשיחות הטלפון.
- ביום 12/2/17 ניתנה תזכורת לעותר לגבי מועד השימוע ועל מנת לוודא את הגעתו. העותר אישר שיגיע ולא דווח על מחלה כלשהי.
- העותר לא התייצב לשימוע. נערך שימוע שלא בנוכחותו. העותר לא הודיע, עד לשימוע שהתבצע, וגם לא בסמוך לאחריו על מחלה ולא שלח פקס או אישור מחלה המונע התייצבותו לשימוע.
- בניגוד לנטען על ידי העותר, כי היעדרותו החלקית מהעבודה נבעה עקב בעיה בריאותית, העותר לא טען בשיחת הברור שנערכה לו כי ההיעדרות היא מסיבת בריאות, אלא הסתפק בתגובה "אין לי מה להגיד".
- לפי אישור המחלה ששלח העותר, ברור כי לא היתה מניעה רפואית להודיע לממונה על ההיעדרות לפני או בסמוך לאחר המועד. העותר פנה לממונה, באמצעות בא כוחו, כחודש לאחר מועד השימוע.
- בדיון טען ב"כ העותר כי אין חולק על כך שהגורם המוסמך היה רשאי לקבל את ההחלטה בדבר הפסקת עבודות השירות ואין טענה נגד סבירות ההחלטה. הטענה/עתירה היחידה של העותר היא לאפשר לו שימוע נוסף.
- העותר מאשר כי אכן זומן לשימוע וכי אישר בשיחה שנערכה עמו שיתייצב לשימוע. וכיבסופו של דבר, הוא לא התייצב. העותר טוען כי הנימוק לאי התייצבותו כי היה חולה.
- ב"כ העותר הוסיף ואישר (שורה 11, עמ' 1 לפרוט):

"היה לו אישור מחלה. הוא לא התקשר באותו יום ואין לי תשובה מדוע לא עשה כן. הוא התקשר יום למחרת והודיע שלא יכל להתייצב וביקש שייקבע לו מועד נוסף. הודיע לו ג'ינו שיקבל הודעה בדואר. הוא אכן קיבל דבר דואר, אבל לא הודעה למועד שימוע אחר, אלא את ההחלטה של השימוע בהעדר התייצבות".

ב"כ העותר טוען כי לא מוכר לו מקרה שבשימוע הראשון מחליטים על הפסקת עבודות השירות, אלא מסתפקים רק בהתראה.

עוד טען ב"כ העותר בעמ' 2 שורה 12 ואילך כי :

"סמכותו של הממונה היתה לקבל באותו יום את ההחלטה שקיבל, העתירה איננה נגד סבירות ההחלטה במועד קבלתה, אבל כיוון שאנו יודעים היום

שהעותר אכן היה חולה באותו יום, מבקשים שהעניין ידון שוב בפני הקצין המוסמך".

ב"כ המשיבה ביקש להזכיר כי על העותר היה להתייצב לתחילת ביצוע עבודות השירות ביום 9/11/16, הוא התייצב רק כעבור מס' ימים, באיחור, ל - 3 ימי עבודה בלבד (לו היה מתייצב כמתחייב, היה מספיק לסיים את עבודות השירות).

העותר זומן כדין לשימוע ועל כך אין מחלוקת. גם אין מחלוקת שהוא לא התייצב, למרות שהוא אישר בסמוך לפני מועד השימוע כי אכן יתייצב. העותר. בא כוחו לא ציינו מתי פנו לראשונה לממונה והעבירו את אותו מסמך רפואי.

רק בתגובה לדברי ב"כ המשיבה במהלך הדיון, טען כי באותו יום של השימוע הוא כן התקשר אך נתקל בתגובה עוינת מצד נציג הממונה מר ג'ינו.

דין

טענות העותר, ששינה מס' פעמים את גרסתו, לא הותירו עלי רושם אמין. נראה היה שהעותר עושה מניפולציות ומתאים את תשובותיו ואת העובדות הנטענות על ידו, לפי התפתחות הדיון, באופן חמקמק. אינני מאמין לו ואינני סומך על דבריו.

אף על פי כן, סברתי שיש מקום לקבל התייחסות ותגובה של הגורמים המוסמכים בשב"ס לטענות העותר. כמו כן, אפשרתי לב"כ העותר את זכות התגובה להתייחסות גורמי שב"ס.

לאחר שעינתי במכלול הנתונים העובדתיים כפי שהם עולים מהמסמכים, מתיק עובד השירות ולאחר שבחנתי את טענות הצדדים, כולל התייחסות גורמי שב"ס לטענות העותר בדיון ותגובת העותר להתייחסות, התחזקתי בדעתי כי אין מקום להיעתר לעתירה ויש לדחותה.

ה"זג-זג" של העותר בדבר מסירת הודעה שהוא חולה היה קדימה ואחורה כדלקמן:

· העתירה נוסחה באופן מעורפל -בהתייחס לתאריך פנייתו של העותר אל הממונה. לא ננקב שם תאריך, לא במפורש תאריך מדויק ולא טווח זמנים. האם הוא התקשר לממונה לפני מועד השימוע, האם ביום השימוע -בטרם השימוע או אחרי שנערך השימוע. גם התצהיר התומך בעתירה היה סתמי בנקודה זו.

· בדיון בעמ' 1, שורה 11, טען העותר באמצעות בא כוחו:

"הוא לא התקשר באותו יום ואין לי תשובה מדוע לא עשה כן. הוא התקשר יום לאחר מכן והודיע שלא יכל להתייצב".

· בעמ' 2, שורה 1 :

"לא טענתי שהשימוע הוא שימוע שלא כדין. אם היתה הצדקה שבאותו מועד לא

התייצב כי היה חולה, לא יכול היה להתקשר באותו זמן..."

· בעמ' 2, שורה 3 :

"כשהוא התקשר זה היה אחרי ההחלטה, לא ידענו שהיתה החלטה. הוא אמר לו תקבל בדואר".

· בעמ' 2, שורה 5 :

"השימוע נערך ביום 15/2/17. הוא התקשר אחרי, אין לי כל ידיעה מתי זה היה".

· רק לאחר טיעוני המשיבה לפיהן מאחר שלפי דברי ב"כ העותר, העותר התקשר אחרי שכבר היתה החלטה ומאחר וההחלטה היתה ביום 28/2/17, הרי שהפניה של העותר היתה לאחר שכבר חלפה התקופה של "המנוחה" שנתן לו הרופא מיום 15/2/17 עד 25/2/17, רק אז טען ב"כ העותר בעמ' 3 שורה 6 :

"מעדכן אותי העותר כעת, שבאותו יום, דבר של ידעתי, באותו יום שהוא היה אמור להתייצב הוא התקשר לג'ינו... הודיע לו שהוא חולה ביום השימוע".

· ובהמשך, עמ' 3, שורה 33 הוסיף העותר :

"התקשרתי לג'ינו לפני שהלכתי לרופא אמרתי לו שאני חולה ולא יכול להגיע".

מתברר שאי אמירת כל האמת, לא אפיינה את העותר רק בהתנהלותו מול עורך הדין ועורך השימוע, אלא גם בפני הממונה בטרם נגזר דינו, לצורך הכנת חוות דעת לגבי התאמתו לביצוע עבודות שירות.

בעמ' 3, שורה 15 אמר העותר :

"כשהייתי אצל הממונה לפני גזר הדין, לא סיפרתי לו על כל המחלות שלי, הוא לא רצה לשמוע. לאחר שמסבירים לי את השאלה שוב, אני משיב כי כשהלכתי לפגישה ראשונה אצל הממונה הבאתי אישור שאני כשיר לעבודה".

על פי טופס "ראיון קליטה והצבת עובד שירות", מיום 9/11/16, הוצב העותר לעבודה במע"ש חדרה - מעון שיקומי, והיה צריך להתחיל בביצוע העבודה כבר באותו יום. העותר אישר בחתימת ידו כי הוסבר לו והוא קיבל את הכללים וההנחיות לעובד השירות והתחייב לעבוד לפיהם.

העותר לא התייצב מיד לעבודה, אלא רק ביום 13/11/16.

אי התייצבותו לעבודה מהווה עילה להפסקת עבודות השירות בהתאם להוראות סעיף 51ט לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

באשר להליך השימוע:

סעיף 13(ו) לתקנות העונשין (נשיאת מאסר בעבודות שירות), קובע:

"לא הגיע עובד השירות לשימוע על אף שהוזמן כאמור בתקנת משנה (א) יראו אותו כמי שוויתר על זכותו לשימוע. ואולם, הממונה יהא רשאי לערוך לו שימוע לפי שיקול דעתו".

העותר זומן לשיחת בירור שנערכה לו ביום 4/1/17, בנימוק שפורט בטופס שיחת הבירור:

"העו"ש זומן לשיחת בירור עקב זה שלא מתייצב לע"ש, ללא אישור המפקח ללא גבולות או ניסיון לבצע את החוק. מפר את כללי העו"ש לא עונה לטלפונים".

תגובת העו"ש: "אין לי מה להגיד".

החלטת עורך הבירור היתה: "העו"ש מוזהר בחומרה רבה על מעשיו, העו"ש יועבר מקום עו"ש למשטרת זכרון. יוזמן לשימוע".

במהלך ובמעמד שיחת הבירור זומן העותר לשימוע.

העותר אישר, כאמור, כי זומן לשימוע. הוא חתם בחתימת ידו על ההזמנה מיום 4/1/17. בהזמנה הוסברו לו זכויותיו, כולל זכותו להיות מיוצג על ידי עו"ד.

בסעיף 6 להזמנה הובהר לו:

"אי התייצבותך במקום ובזמן המפורטים לעיל ייחשב כוויתור על זכותך להליך שימוע".

בזימון לשימוע פורטו העילות שיש בהן כדי להצדיק הפסקת עבודות שירות.

יצוין כי בהתאם לתקנה 3(ב)(3) לתקנות העונשין (טופס 4) העותר חייב למלא פרטים לגבי כתובתו ומס' הטלפון בהם ניתן להשיג אותו וליצור איתו קשר.

בהתייחסותו של רכז עבודות השירות מיום 19/4/17 שהוגשה לי בהתאם להחלטה בתום הדיון - התייחסות המגובה במסמכים שנעשו בזמן אמת! העו"ש היה צריך להתחיל בעבודות ביום 9/11/16, לא התייצב לעבודה אלא רק ביום 14/11/16. התייצב ל - 3 ימים בלבד במע"ש חדרה, מאז לא שב לעבודה.

ניסיונות להחזירו לעבודה סדירה עלו בתוהו ולכן זומן לבירור והוזהר לחזור לעבודה סדירה במקום עבודה חילופי

במשטרת חדרה/זכרון יעקב ואף זומן לשימוע.

העו"ש **לא התייצב** לעבודה במשטרת זכרון, **לא ענה לטלפונים** של המפקח ואף **ניתק קשר** עם משרד הממונה.

בהתקרב מועד השימוע, התקשרו המפקח והרשם, ביום 12/2/17 בשעה 11:27 למכשיר פלא' מס' 0524555311 ושוחחו איתו על מנת להזכיר לו ולוודא שיגיע לשימוע. הוא אישר שיגיע, לא טען לשום מחלה.

ביום השימוע - 15/2/17 העו"ש **לא התקשר** להודיע שהוא במחלה ולא שלח בפקס שום אישור מחלה אשר מונע ממנו להגיע לשימוע (סעיף 7 למענה).

בסעיף 10 מפורטת ה**צהרתו** של המפקח מאיר ג'ינו כדלקמן:

"אני הח"מ כלאי מאיר זינו מ.א. 13486 מצהיר בזאת כי עובד השירות חמיס עמאש, עקב היעדרותו של הנ"ל, זומן לבירור אשר נערך ביום 4/1/17, הוזהר, הועבר לעבוד במשטרת זכרון יעקב והוחתם על זימון לשימוע ליום 15/2/17. לציון כי הנ"ל לא התייצב כלל לעבודה במשטרת זכרון יעקב וניתק כל קשר איתי. להדגיש כי הרשם דקל אלרואי יצר קשר טלפוני ביום 12/2/17 עם העו"ש והזכיר לו חובתו להגיע לשימוע ביום 15/2/17. תגובת העו"ש היתה שבסדר. לטענת העו"ש כי יצר עימי קשר כלשהו לפני השימוע או ביום השימוע וטען כאילו ששלח אישור מחלה, אינה נכונה כלל, הנ"ל לא יצר איתי שום קשר בצמוד לשימוע. לאחר שמפקד המחוז אישר את הפסקת עבודות השירות בהפסקה מנהלית וכנראה שקיבל בדואר העתק ממנה, יצר עימי קשר טלפוני אך זה היה כבר מאוחר מדי".

עיינתי בתגובת ב"כ העותר לאמור במענה הרשם ובתצהירו של מר ג'ינו, ולא ראיתי בה כל ממש.

אני דוחה את הטענה לפיה מר ג'ינו לא השיב לטענות העותר בדבר תגובה עוינת בה נתקל מצידו של מר ג'ינו כשהודיע לו שהוא לא יכול להתייצב. משהצהיר מר ג'ינו כי לא היתה כל שיחה ביום השימוע או בסמוך אליו, אין טעם ואין צורך להגיב לדברים המיוחסים, שלפי טענת העותר נאמרו בשיחה, שעל פי הצהרת ג'ינו, **כלל לא נערכה**.

הוראות סעיף 51ט(א) לחוק העונשין קובעות שיש ליתן לעובד השירות הזדמנות לטעון טענותיו. ס"ק (א1) קובע שהשימוע יערך בע"פ ויתועד בכתב.

על פי תקנה 13(ו) רשאי עורך השימוע לערוך את השימוע אף בהעדרו של העו"ש :

"לא הגיע עובד השירות לשימוע על אף שהוזמן כאמור בתקנה משנה א, יראו אותו כמי שוויתר על זכותו לשימוע, ואולם הממונה רשאי לערוך לו שימוע לפי

שיקול דעתו.

כאמור, אין מחלוקת שהעותר זומן וכי נציג הממונה התקשר לוודא הגעתו לדיון. העותר אף אישר שיגיע. כפי שצוין לעיל, העותר ובא כוחו אינם חולקים על חוקיות החלטת הקצין המוסמך.

בית המשפט הדן בעתירה מנהלית איננו ערכאה דיונית השומעת ראיות וקובעת ממצאים עובדתיים. תפקידו הוא ביקורת שיפוטית על סבירות ההחלטה המנהלית. במסגרת הדיון רשאי בית המשפט לבקש הבהרות ו/או התייחסות לטענות הנטענות במהלך הדיון על ידי העותר, במיוחד כאשר מדובר בטענות שלא נטענו בעתירה עצמה.

הליך השימוע היה תקין. החלטת הקצין המוסמך ניתנה כדין. בנסיבות העניין, ההחלטה איננה חורגת ממתחם הסבירות ואין עילה משפטית להתערב בה.

באשר לאפשרות לביטול על פי שיקול דעת, למרות שההחלטה ניתנה כדין, אני סבור כי לאור התנהלותו המניפולטיבית של העותר ומאחר ושוכנעתי כי זכויותיו לא קופחו, שהרי ניתנה לעותר הזדמנות במהלך הבירור לטעון את טענותיו, יכול היה אז להשמיע כל טענה שרצה, כל שהיה לו לומר נאמר על ידו במהלך שיחת הבירור שנערכה לו שם לא העלה טענה וחצי טענה באשר למצב בריאותי בעייתי. תגובתו התמצתה במילים "**אין לי מה להגיד**".

במסגרת הטיעונים שבעתירה, לא טען העותר טענה כלשהי ממנה ניתן ללמוד שיש סיכוי ולו קלוש לכך שלו היה נערך לו שימוע נוסף ההחלטה היתה שונה. טענתו היתה טענה כללית בדבר מצב בריאותי, טענה הסותרת את דבריו במהלך הראיון והאישור שהמציא לפיו הוא מתאים לביצוע עבודות שירות והמסמך היחיד שצורף הוא אותו אישור רפואי מיום 15/2/17 בו אושרה לו על ידי רופא משפחה מנוחה של מס' ימים.

העותר לא התייצב לביצוע עבודות השירות. העותר לא מילא אחר חובתו לשמור על קשר עם הממונה ונציגיו. העותר לא השיב לטלפונים. העותר זומן לשימוע ולא התייצב.

מקובלים עלי דברי נציג הממונה - מר ג'ינו, **שהצהיר** שהעותר לא יצר איתו קשר, לא ביום השימוע ולא בסמוך לכך לפני או אחרי מועד השימוע. על סמך המלצת עורך השימוע מיום 26/2/17 החליט הקצין המוסמך מטעם הנציב, על פי סמכותו, ביום 5/3/17 על הפסקה מנהלית של עבודות השירות.

מול הצהרתו זו של מר ג'ינו - נציג הממונה, אין תצהיר של העותר וטענתו וגרסתו האחרונה לפיה התקשר ביום השימוע, אין לה כל תימוכין, לא בתצהיר ולא בטופס השימוע שנערך בהעדרו ואף לא בהחלטתו של הקצין המוסמך, מפקד מחוז הצפון.

נראה כי העותר מנסה לדחות את הקץ באמתלות שאין בהן אמת, תוך הפגנת זלזול מובהק בהליך, בממונה ובנציגיו.

נדון אשר התנהגותו מעידה עליו כי הוא אינו נוטל בשתי ידיו ברצינות ובאחריות את ביצוען של עבודות השירות, מסתכן באובדן הפריבילגיה האמורה (רע"ב 8430/09).

מאסר בעבודות שירות אינו "תכנית כבקשתך", לפי רצונו ואוות נפשו של האדם, ברצותו יבוא למקום העבודה וברצותו יעדר ככל העולה על רוחו. מאסר בעבודות שירות הוא מאסר כדת וכדין (רע"פ 11160/07 ביטון נ' מ"י).

בהיות עבודות השירות סוג של מאסר בפועל, הגמישות בהן מוגבלת. יתר על כן, אין להלום גם טרחת אין קץ לרשויות בשל הפרות על ידי אסיר עבודות השירות, על ידי הכבדה חוזרת ונשנית בשל טרוניות והפרות (רע"ב 1684/13 עראר נ' מ"י).

ביקורתו של בית המשפט הינה ביקורת שיפוטית על ההחלטה המנהלית להפסיק את עבודות השירות. הביקורת מוגבלת לבחינת סבירותה של ההחלטה ותקינותו של ההליך שהתקיים טרם שהתקבלה ההחלטה (רע"ב 8668/12 אפנג'יר נ' מ"י).

אין למבקש להלין אלא על עצמו. המבקש "בעט בדלי" והפסיד במו ידיו את הפריבילגיה שניתנה לו לריצוי עונש המאסר בעבודות שירות.

אני מחליט לדחות את העתירה.

העותר יתייצב לריצוי יתרת עונשו ביום **27/4/17**, עד השעה **09:00** בבית המעצר קישון, לריצוי עונש המאסר שנגזר עליו תקופת המאסר שריצה בעבודות שירות - 3 ימים.

ניתנה היום, כ"ח ניסן תשע"ז, 24 אפריל 2017, בהעדר הצדדים.